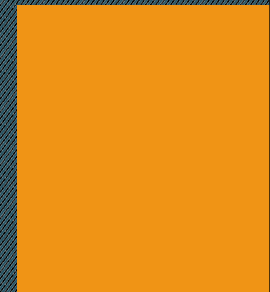

Uvod u istoriju dizajna

Pitanja i problemi vezani za sadržaj predmeta

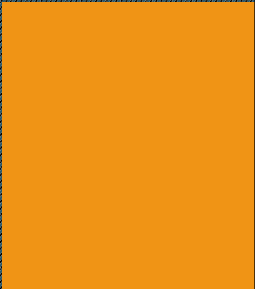

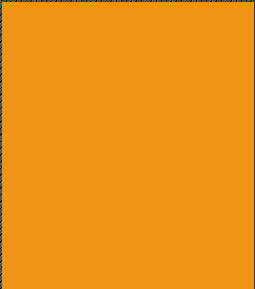
ZAŠTO IZUČAVATI ISTORIJU PRIMIJENJENIH UMETNOSTI I GRAFIČKOG DIZAJNA ?

PEDAGOŠKA ULOGA

USPOSTAVLJANJE ODNOSA
IZMEĐU ISTORIJE,
RAZUMIJEVANJA I PRAKSE

FORMIRANJE BAZE ZNANJA
KAO KOMUNIKATIVNOG I
STRUČNOG POTENCIJALA

-
1. ŠTA JE UMJETNOST ? Šta radi umjetnik ?
 2. ŠTA JE PRIMIJENJENA UMJETNOST ? Šta radi primijenjeni umjetnik ?
 3. ŠTA JE DIZAJN ? Šta radi dizajner ?

UMJETNOST JE SPECIFIČNA DRUŠTVENA INSTITUCIJA I PRAKSA PROIZVODNJE, RAZMENE I POTROŠNJE ARTEFAKATA (OBJEKT, SITUACIJA, DOGAĐAJ, TEKST, PONAŠANJE) KOJI NEMAJU DIREKTNU I PRVOSTEPENU UTILITARNU FUNKCIJU U DRUŠTVU. OD XVIII VIJEKA SE DOŽIVLJAVA KAO NEZAVISNO DJELOVANJE PRI STVARANJU LIJEPIH OBJEKATA.

U XIX I XX VIJEKU SE TUMAČI KAO PODRUČJE STVARANJA UMJETNIČKIH OBJEKATA KOJI SU BEZINTERESNI, AUTONOMNI SA TRANSISTORIJSKIM I TRANSGEOGRAFSKIM IZRAZIMA LJUDSKIH STVARALAČKIH SPOSOBNOSTI. M. Šuvaković

PRIMIJEJENA UMJETNOST JE SPECIFIČNA GRANA UMJETNOSTI KOJA NA RAZLIČITE NAČINE I PUTEM RAZLIČITIH MEDIJA I POSTUPAKA OBAVLJA OBLIKOVANJE PREDMETA ZA SVAKODNEVNU UPOTREBU, TE IM NA Taj NAČIN PRIDODAJE OSJEĆAJ PRIJATNOSTI I RAZVIJA ČOVJEKOV OSEJĆAJ ZA ESTETIKU.

RAZVIJA SE KAO POSEBAN TERMIN U XIX VIJEKU I POSTAJE OBUHVATNIJI NAZIV ZA DEKORATIVNE UMJETNOSTI ILI UMJETNIČKE ZANATE.

U PRIMIJEJENJU UMJETNOST SPADAJU:

- TEKSTIL
- UNUTRAŠNJA ARHITEKTURA
- KOSTIMOGRAFIJA
- PRIMIJEJENO SLIKARSTVO
- PRIMIJEJENA GRAFIKA
- PRIMIJEJENO VAJARSTVO

DIZAJN PREDSTAVLJA U NAJOPŠTIJEM SMISLU BILO KOJI PROJEKAT I PROCES PROJEKTOVANJA ARTEFAKATA. ON SE POSMATRA I KAO OBLIKOVANJE ILI VIZUELNO OBLIKOVANJE UPOTREBNIH PREDMETA I KULTURALNIH I DRUŠTVENIH PROSTORA. U UŽEM SMISLU ON JE UMETNIČKA I TEHNIČKA DISCIPLINA PROJEKTOVANJA OBJEKATA ZA MASOVNU INDUSTRIJSKU PROIZVODNJU. M.Šuvaković

DIZAJN JE MISAONI PROCES KOJI OBUHVATA KREACIJU OBJEKTA. ON JE UKRATKO SINTEZA TRI ASPEKTA MIŠLJENJA: IDEJE, INTUICIJE I RAZUMA. Katarina Nikolić

DIZAJN JE STVARANJE BOLJIH STVARI ZA LJUDE. Ričard Sejmur

DIZAJN SE POJAVLJUJE KRAJEM XVIII VEKA DA BI SE U XIX VEKU RAZVIO U ODREĐENO PODRUČJE RADA.

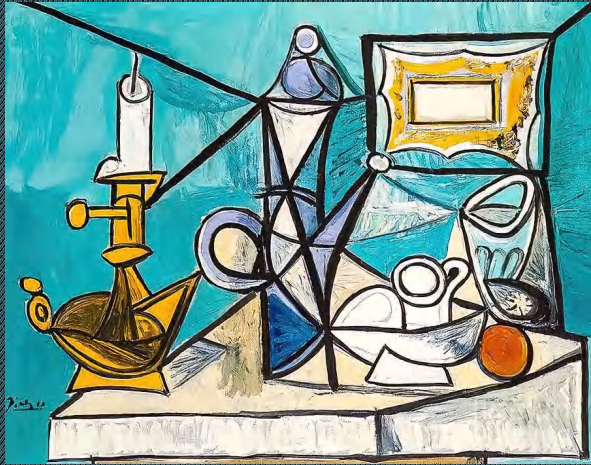
Van Gog - 1888.

Barokna stolica

Verner Panton - 1960.

Pikaso - 1944.

Tifani lampa - 1910.

Stona lampa - 1950.

Van Gog - 1886.

Barokne cipele - XVII v.

„Martinke“ - XX v.

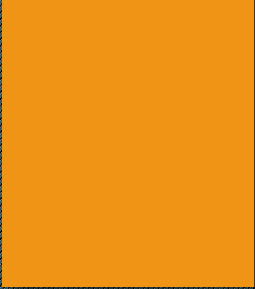
Barok - Engleska

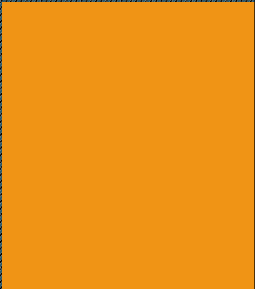

Renesansni kostim

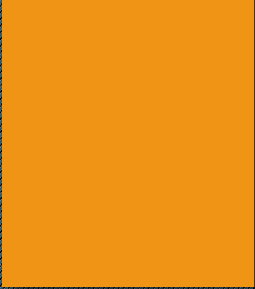
Spitfire jakna

-
- **Dizajn** je primjenjena umjetnost koja nastaje sa ciljem konstruisanja, oblikovanja ili kreiranja nečeg primjenjivog.
 - Dizajn se obično odvija po unaprijed određenom planu, ideji ili zamisli.
 - **Svrha dizajna** je realizacija plana ili ideje koji mogu biti uzrokovani potrebom da se riješi određen problem. Zbog toga se proces dizajna često definiše i kao proces rješavanja problema.
 - Osoba koja se bavi dizajnom zove se **dizajner**.

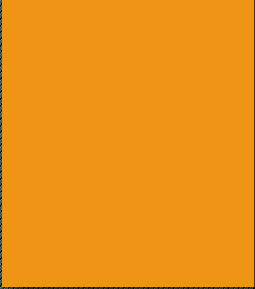
Postoje mnogobrojne *discipline* dizajna. Neke od njih su:

- industrijski dizajn
- grafički dizajn
- tipografija
- dizajn enterijera
- modni dizajn

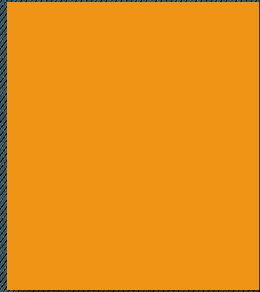

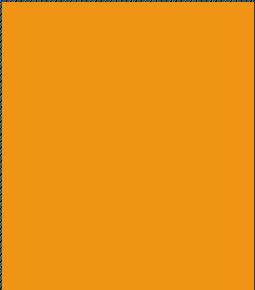
Razvojem tehnologije i shodno potrebama društva, nameću se nove oblasti dizajna koje su u konstantnom razvoju i unapređenju. Tu spadaju:

- veb dizajn
- interaktivni dizajn
- informacioni dizajn

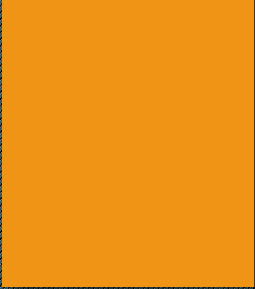
-
- **Industrijski dizajn** je kombinacija primijenjene umjetnosti i nauke, koja poboljšava estetsku, ergonomsku i upotrebnu vrijednost proizvoda.
 - Uloga industrijskog dizajnera je da kreira i izvršava dizajnerska rješenja u odnosu na formu, upotrebnu vrijednost, fizičku ergonomiju, marketing, razvoj brenda i prodaju.

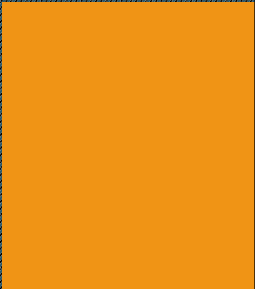

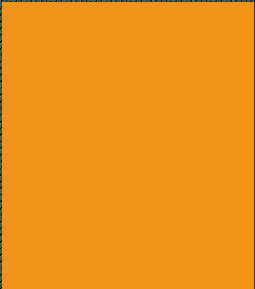

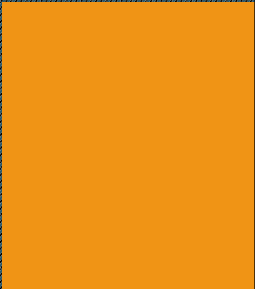

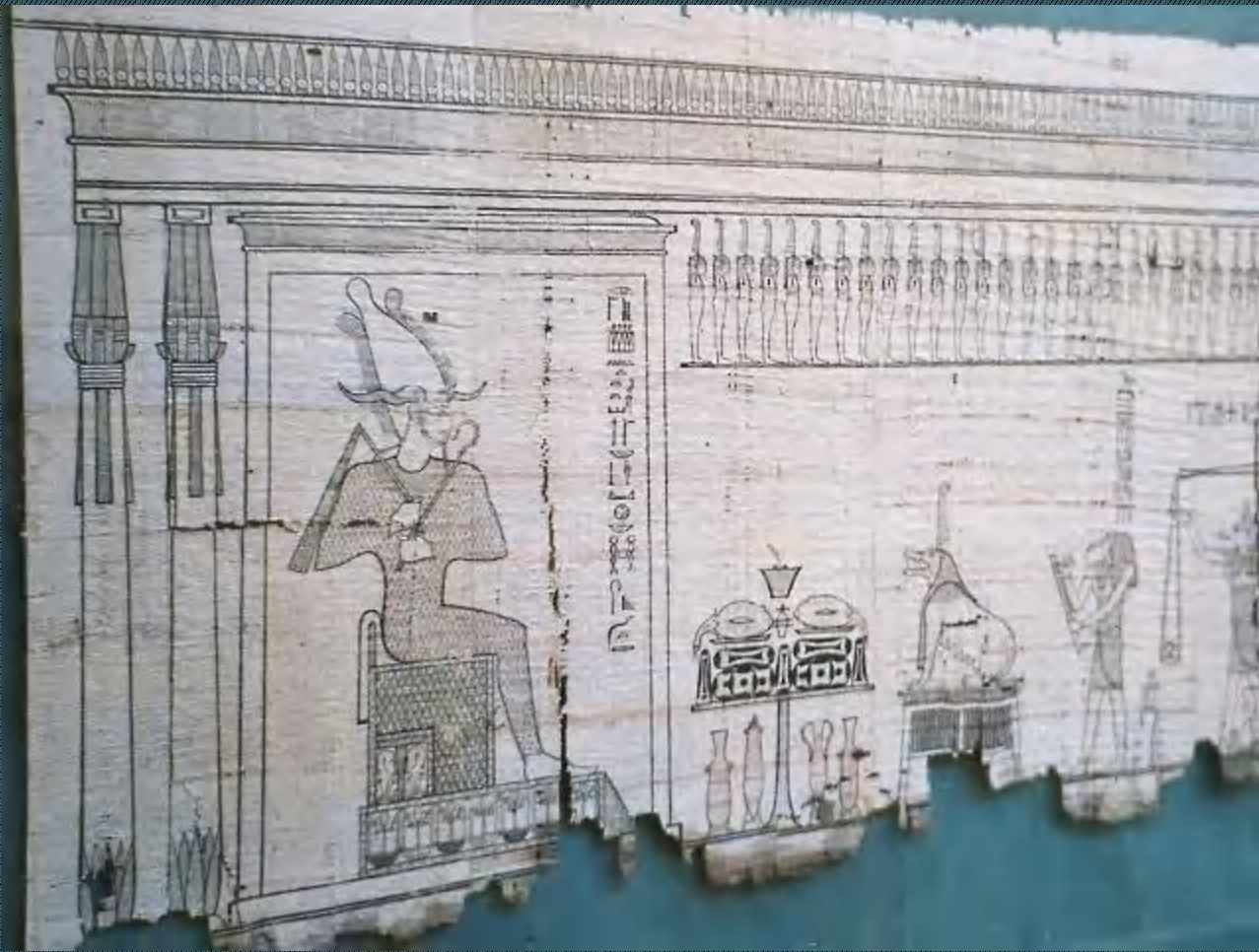

-
- **Grafički dizajn** je primijenjena umjetnost. Kao disciplina dizajna, grafički dizajn ima za zadatak grafičko oblikovanje u komunikaciji različitih medija.
 - Tu spadaju: novine, časopisi, plakati, bilbordi, vizit kartice, marketinške kampanje proizvoda i usluga i tome slično. U novijem značenju grafički dizajn uključuje grafičke produkcije prilagođene elektronskim medijima tj. internetu ili televiziji i drugim medijima

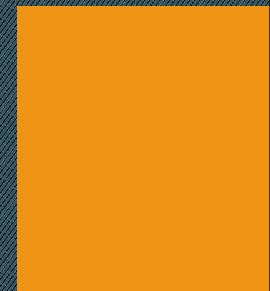
-
- Grafički dizajn je umjetnost i profesija odabira i aranžiranja vizuelnih elemenata kao što su tipografija, fotografija, ilustracija, simboli i boje s ciljem prenošenja neke poruke određenoj publici.
 - Ponekad se za grafički dizajn koristi kovanica „vizuelna komunikacija“, kojom se želi istaći njegova funkcija davanja forme i oblika informacijama.

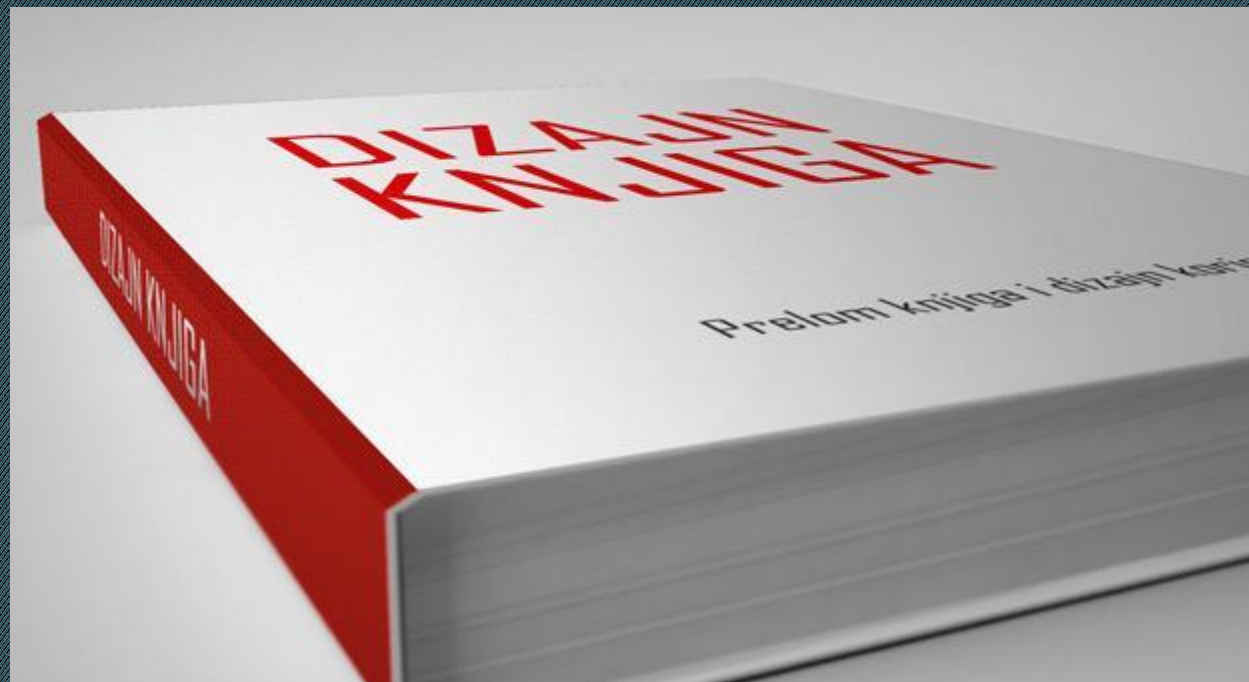
-
- **Zadatak** grafičkog dizajnera je kombinovanje vizuelnih i verbalnih elemenata u jednu organizovanu i efikasnu cjelinu.
 - Može se reći da je grafički dizajn kolaborativna disciplina. pisci kreiraju riječi i slogane, fotografi i ilustratori kreiraju vizuelne elemente, tipografi različite tipografije, dok grafički dizajner stvara kompoziciju (cjelinu) vizuelne komunikacije.

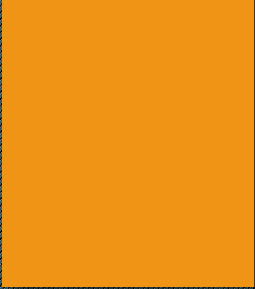
-
- Razvoj grafičkog dizajna kao profesije je u vrlo uskoj vezi sa tehnološkim inovacijama, društvenim potrebama i vizuelnom maštom stvaralaca.
 - Praktikovao se u različitim oblicima tokom istorije, a najstariji primjeri se sreću u manuskriptama stare Kine, Egipta i Grčke.
 - Pojavom štamparstva u 15. vijeku, grafički dizajn se prilagođava novom mediju i otada se neprestano razvija.

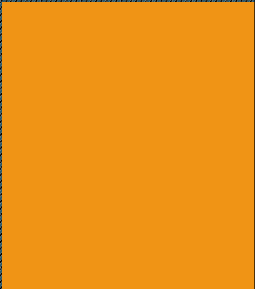

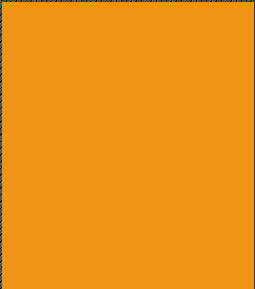

-
- Krajem 19. vijeka, grafički dizajn se oblikuje u formu koju danas prepoznajemo, dijelom kao rezultat sve veće specijalizacije u različitim profesijama u kojima se koristi, dijelom zbog uvođenja novih tehnologija i tržišnih mogućnosti koje se otvaraju industrijskom revolucijom.
 - 1922. godine Vilijam A. Dviggins daje ime „grafički dizajn“ ovoj tada novoj oblasti primijenjene umetnosti.

Tipografija se bavi izborom i organizacijom oblika slova i drugih grafičkih karakteristika štampane strane.

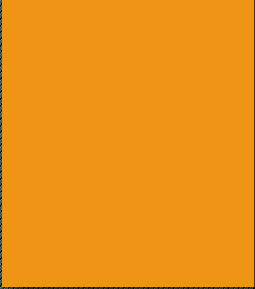
Ona se bavi svim pitanjima koja utiču na izgled strane i doprinose efikasnosti štampane poruke: oblikom i veličinom slova, znacima interpunkcije, dijakritičkim znacima i specijalnim simbolima; razmakom između slova i riječi; razmicanjem redova; dužinom redova; veličinom margina; količinom i mjestom ilustracija; izborom naslova i podnaslova; korišćenjem boje i svim ostalim pitanjima prostorne organizacije ili „konfiguracije“.

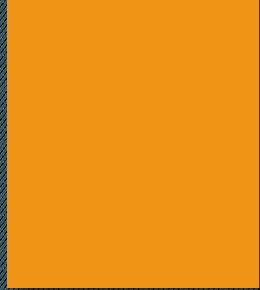

Pored toga, tipografi treba da se interesuju i za takve stvari kao što su vrsta štamparske boje, izbor papira i način štampanja.

Tipografijom se bave slogoslagači, tipografi, grafičari, art dizajneri kao i pisarski radnici.

Sve do digitalnog doba tipografija je bila vrsta posebnog zanimanja. Digitalizacija je toliko unaprijedila tipografiju da je sada sa lakoćom koriste kako nove generacije dizajnera tako i laici.

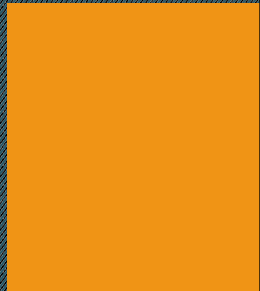
-
- **Dizajn enterijera** (arhitektura enterijera) je arhitektonsko -dizajnerska disciplina, koja se realizuje u masivnom i konkretnom arhitektonskom prostoru što je dokaz da je to stvaralaštvo po svojoj suštini povezujući element između arhitekture i dizajna.

- Enterijerom se bave stručnjaci dizajneri enterijera i arhitekti koji su se specijalizirali za unutrašnji prostor - enterijer.
- On obuhvata uređenje unutrašnjosti prostorija korišćenjem boja, materijala, namještaja, izvora svjetlosti, pri tom poštujući osnovne činioce dizajna: proporcije, kompoziciju, ritam itd.

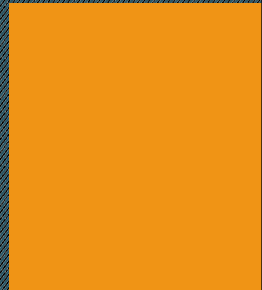

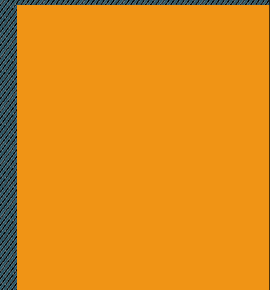

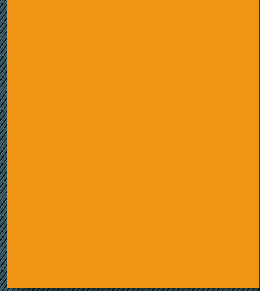

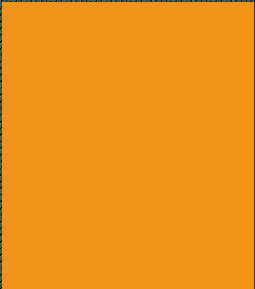

- **Modni dizajn** je oblast koja se odnosi na modu, a to je stil i običaj koji prevladava u datom trenutku. U najčešćem značenju, "moda" označava popularni stil oblačenja. Različite mode su popularne u mnogim kulturama, istovremeno.
- Važno je napomenuti da se kurs mode i dizajna mijenja brže nego kultura u cijelosti. Modni dizajneri kreiraju i proizvode odjevne artikle.

-
- Termin se obično primjenjuje na odijevanje, frizuru, pokućstvo, nakit, pravila javnog ponašanja, načine zabavljanja, ali i na tendencije i kriterije koji vladaju u književnosti, likovni umjetnostima, muzici itd.
 - U novije vrijeme ulogu "modnih diktatora" sve više preuzimaju utjecajni ljudi s filma i iz svijeta sporta.

